

VII biologia;

Temat: Budowa i funkcje żeńskiego układu rozrodczego.

FUNKCJE UKŁADU ROZRODCZEGO

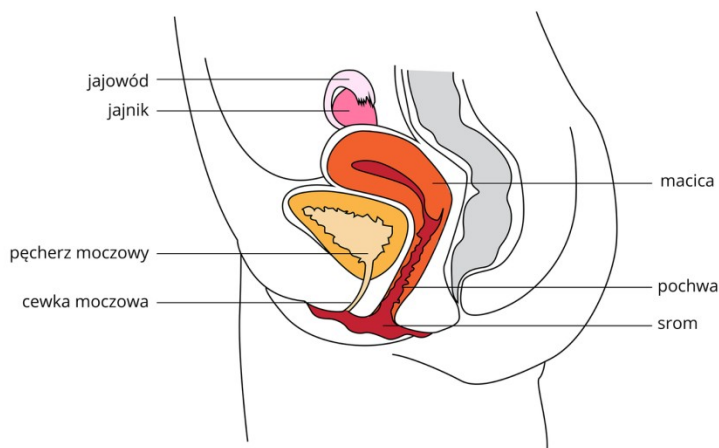
- wytwarzanie komórek rozrodczych
- wydzielanie hormonów płciowych
- umożliwienie zapłodnienia

żeńskiego

- zapewnienie odpowiednich warunków do rozwoju płodu
- wydanie płodu na świat

męskiego

- przechowywanie i odżywianie plemników
- wprowadzenie plemników do dróg rodnych

Żeński układ rozrodczy - budowa

Żeński układ rozrodczy produkuje **gamety** żeńskie - **komórki jajowe** - oraz stwarza warunki do zapłodnienia i rozwoju zarodka, a później płodu. Żeńskie narządy rozrodcze dzielimy na zewnętrzne i wewnętrzne.

Zewnętrzne narządy płciowe to:

- **wzgórek łonowy**, zbudowany z tkanki tłuszczowej, pokryty włosami łonowymi;
- **wargi sromowe mniejsze i większe** (srom), które w postaci fałdów skórnych ochraniają wejście do pochwy oraz ujście cewki moczowej;

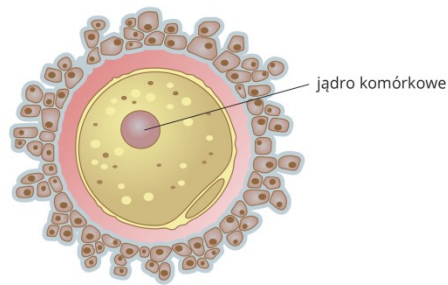
- **lechtaczka**, która zawiera szczególnie dużo komórek czuciowych wzmagających pobudzenie płciowe.

Do wewnętrznych narządów płciowych zaliczane są:

- **jajniki** – parzyste narządy wielkości śliwek, w których znajdują się pęcherzyki jajnikowe; każdy z nich zawiera komórkę jajową w różnym stadium rozwoju; gdy pęcherzyk dojrzeje, pęka i uwalnia komórkę jajową, a ta trafia do jajowodu;
- **jajowód**, który od strony jajnika ma postać lejka; taka budowa ułatwia wychwycenie komórki jajowej; ściany jajowodu zbudowane są z mięśni gładkich i wyścielone orzęsionym nabłonkiem; skurcz mięśni i ruch rzęsek umożliwia przesuwanie komórki jajowej w kierunku macicy, z którą łączy się drugi koniec jajowodu;
- **macica** – nieparzysty narząd, którego ściany są zbudowane z silnie rozbudowanej tkanki mięśniowej gładkiej i pokryte grubą warstwą błony śluzowej; mięśnie w czasie trwania ciąży rozciągają się, dostosowując wielkość macicy do wielkości rozwijającego się płodu; podczas porodu kurczą się, pomagając dziecku opuścić organizm matki; silnie rozwinięta śluzówka zaopatrzona w liczne naczynia krwionośne umożliwia zagnieżdżenie się zarodka oraz stwarza warunki do rozwoju płodu; macica ma kształt gruszki; jej szersza część, zwana trzonem, skierowana jest do góry, dolna, węższa, tworzy zwróconą do dołu szyjkę;
- **pochwa** – nieparzysty, umięśniony kanał z jednej strony obejmujący szyjkę macicy, a z drugiej uchodzący na zewnątrz; przez pochwę do dróg rodnych kobiety dostają się komórki rozrodcze męzczyzny; tędy także odprowadzana jest krew miesiączkowa, a podczas porodu przez kanał pochwy dziecko wydostaje się na świat.

Komórka jajowa:

Komórka jajowa

Gameta żeńska, czyli komórka rozrodcza, to [komórka jajowa](#). Nie posiada ona zdolności ruchu i jest największą z ludzkich komórek. Dojrzewa średnio co 28 dni w pęcherzyku jajnika, najczęściej w jednym jajniku, na przemian – raz w lewym, raz w prawym. Gdy komórek jajowych dojrzewa więcej, istnieje szansa, że w procesie zapłodnienia powstaną bliźnięta dwujajowe. Zdolna do zapłodnienia, dojrzała komórka jajowa zawiera żółtko, stanowiące materiał odżywczy dla zarodka. Zarodek będzie z niego korzystał do momentu zagnieżdżenia się w błonie śluzowej macicy. Wędrowka gamety żeńskiej w jajowodzie trwa 72 godziny. Po tym czasie traci ona zdolność do zapłodnienia.

Zadanie dla ucznia:

1. Napisz w zeszycie temat lekcji.
2. W notatce napisz jakie są funkcje żeńskiego układu rozrodczego.
3. Zapamiętaj budowę zewnętrzną i wewnętrzną układu rozrodczego żeńskiego.
4. Zapamiętaj wiadomości o komórce jajowej.

Pozdrawiam.M.K.